

BETEGTÁJÉKOZTATÓ ASZTMÁS BETEGEK RÉSZÉRE A KORONAVÍRUS PANDEMIA VONATKOZÁSÁBAN

Magyar Tüdőgyógyász Társaság, Allergológiai és Légzéspathológiai Szekció

Források:

European Respiratory Society (www.ersnet.org)

Globan Initiative for Asthma (www.ginasthma.org)

Magyar Tüdőgyógyász Társaság (<https://tudogyogyasz.hu/News/News/29400>)

A jelenlegi COVID-19 koronavírus járvány fokozottabban veszélyeztetheti azokat az idült tüdőgyógyászati kórképben szenvedőket, akik a betegség vagy a betegségre kapott immunszuppresszív gyógyszeres kezelés kapcsán csökkent immunvédekezéssel bírnak.

Az asztma, mint alapbetegség, aktív légúti gyulladás esetén (nem kontrollált tünetek) vagy az asztma miatt tartósan szájon át szedett kortikoszteroidok miatt hajlamosíthat a fertőzésekkel szembeni fokozott fogékonyságra (az inhalációs kortikoszteroidoknak ilyen mellékhatása nincs!). Kiemelten fontos ezért ebben az időszakban a rendszeres megelőző inhalációs gyógyszer alkalmazás. Ma már ismert, hogy megfelelően kezelt asztmában nincs fokozott rizikó a COVID-19 szövődmények kialakulása tekintetében, ezért kiemelten fontos, hogy járványhelyzetben a beteg rendszeresen használja fenntartó inhalációs kezelését.

Mindezek alapján asztmában több szempontot kell figyelembe venni a koronavírus járvány elleni védelemben és mindenekelőtt *be kell tartani a magyarországi közegészségügyi rendszer által előírt szabályokat és tanácsokat.*

Általános ajánlások asztmás betegek részére a COVID járvánnyal kapcsolatban:

- Csoportos találkozás esetén igyekezzen legalább 2 méter távolságot tartani másoktól.
- Fontos a megfelelő távolságtartás az egyének között, különösen olyanoktól, akik beteg lehetnek, pl. köhögnek, tüsszögnek (minimum 2 méter távolság és maximum 15 percnyi kontaktus légúti hurut tüneteit mutatókkal).
- Utazás, tömegközlekedés, emberi csoportosulások esetében szabályszerű maszkviselés javasolt.
- A mindenkori aktuális közegészségügyi szabályzásnak megfelelően maszkviselés szükséges.
- Rendszeresen mosson kezet szappannal és vízzel, legalább 20 másodpercig. Ezután alaposan szárítsa meg a kezét.
- Szappan helyett a legalább 60%-os alkoholt tartalmazó kézfertőtlenítő szer alkalmazása is elfogadható.
- Ne érintse meg az arcát (orr, szem, száj).

- Papír zsebkendőbe vagy a könyökre köhögjön, tüsszentsen és a papír zsebkendőt biztonságos helyre dobja el.
- Használjon eldobható papírtörülőköt, papír zsebkendőket.
- Maradjon távol a frissen belázasodott, légúti hurutot mutató emberektől.
- Tanácsos a hagyományos üdvözlések kerülése (kézfogás, ölelés, puszi).
- Tartalékoljon otthonában 14 napra elegendő tartós élelmiszert, higiéniai készítményt, takarítószeret és gyógyszert arra az esetre, ha otthoni karanténra lenne szüksége.
- Maszkviselés kötelezően a közösségi rendezvényeken, tömegben, nagyobb létszámú vendégeskedés során.
- Fokozottan tartsa be az általánosan ajánlott alapvető viselkedési és higiénés szabályokat.

Ajánlások heveny légúti tünetek kialakulásának esetére asztmás betegek részére a COVID járvánnyal kapcsolatban:

- Ha friss légúti fertőzésre jellemző tünetek jelentkeznének (láz, száraz vagy hurutos köhögés), azonnal forduljon telefonon háziorvoshoz; itt fontos a környezeti anamnézis (kikkel találkoztak, külföldön járt egyén, kontaktszemély stb.) felvétele és a tünetek értékelése. Ezt követően kövesse a háziorvos utasításait.
- Ha felmerül a koronavírus fertőzés lehetősége, akkor az előírt járványügyi eljárás indokolt. Ez esetben ne osszon meg személyes használati tárgyakat senkivel.
- Koronavírus fertőzés gyanúja vagy igazolt volta esetén, enyhe tüneteknél a beteg otthonában kezelhető. Ez igaz a láz (38 C felett) mellett felső légúti tünetek megjelenésére. Fontos a lázcsillapítás (pl. paracetamol tartalmú gyógyszerekkel) és a bő folyadékfogyasztás. Háziorvosával telefonon mindenképpen konzultáljon!
- Koronavírus fertőzés gyanúja vagy igazolt volta esetén, súlyos tünetek mellett szükség van a kórházi felvételre. Ezek a láz (38 C felett) mellett megjelenő fulladás, nehézlégzés vagy tüdőgyulladás. Ez esetben hívja fel háziorvosát, aki az adott járványügyi helyzetben megjelölt kórházba való szállíttatásáról gondoskodik.

Betegségspecifikus ajánlások asztmás betegek részére a COVID járvánnyal kapcsolatban:

- Győződjön meg róla, hogy több hétre elegendő mennyiségű gyógyszere és/vagy receptje van az asztma fenntartó kezelése tekintetében. Ez különösen fontos az inhalációs készítmények esetében.
- Mivel asztma esetén az indokolt fenntartó kezelés elhagyása/dóziscsökkentése egészségkárosodást okozhat, nincs ok az alkalmazott terápia leállítására vagy dózismódosítására.
- Amennyiben a tüdőgyógyászati beteg inhalációs készítményt használ, ennek azonos dózisban történő fenntartása mindenképp fontos és szükséges.

- Egy inhalációs eszközt csak egy beteg használhat.
- A legtöbb beteg inhalációs kortikoszteroid és hosszú-hatású béta-agonista kombinációs kezelést kap un. „spray” vagy „szárazpor-inhalátor” formájában. Ezek a készítmények az eddigi adatok alapján nem jelentenek veszélyt még igazolt COVID fertőzés esetén sem, elhagyásuk viszont az asztma állapotromlásával fokozhatja egy esetleges vírusfertőzés (bármely légúti vírusfertőzés) esetén az asztmás roham kialakulásának valószínűségét. Ez igaz a csak inhalációs kortikoszteroidot kapó betegekre is.
- Az asztmás betegeknek nem szabad abbahagyniuk a számukra rendelt inhalált kortikoszteroid kezelést. A fenntartó inhalált kortikoszteroid kezelés abbahagyása asztmás állapotromlást idézhet elő.
- Akut állapotromlás esetén a gépi porlasztók helyett javasolt az aeroszolos vagy szárazpor-inhalátoros kiszerezések preferálása. Állapotromlás esetén kövesse kezelőorvosa utasításait.
- Bizonyos források a „kortikoszteroidok” használatának mellőzését javasolják a COVID-19 járvány ideje alatt. Ez a tanács kizárólag az injekcióban adott és a szájon át szedett kortikoszteroid készítményekre vonatkozik (inhalációs adagolásra nem vonatkozik, itt nincs immunuszuppresszív mellékhatás!), és kizárólag arra az esetre, ha használatuk javallata nem egyértelmű.
- Amennyiben Önnek asztma állapotromlása miatt kezelőorvosa kortikoszteroid szájon át vagy vénás formában történő alkalmazását javasolta, tartsa be a kezelőorvos utasításait.
- Amennyiben Ön súlyos asztmában szenved és rendszeresen kortikoszteroid tablettát szed, ezen ne változtasson a COVID járvány miatt. A nem kontrollált betegség veszélyesebb, mint az ennek kezelésére alkalmazott szájon át szedett szteroid, továbbá, a szájon át adagolt szteroidkészítmények hirtelen abbahagyása veszélyes lehet.
- A súlyos asztmában alkalmazott un. „biológiai terápiák” (ezek injekciós készítmények) tekintetében nincs adat arra vonatkozóan, hogy fokoznák a COVID vírus okozta szövődmények kialakulásának rizikóját. Ezért, amennyiben Ön ilyen kezelésben részesül, kezelőorvosával egyeztessen az injekció felírásának és gördülékeny beadásának módjáról, időpontjáról.
- Kérjük, továbbra is használja az inhalált fenntartó gyógyszereit, s ha a tünetei rosszabbodnak, kövesse a kezelőorvostól kapott utasításokat, a gyógyszerek adagolását, használatát csak aszerint módosítsa!
- A dohányzás fokozza a COVID vírus okozta szövődmények kialakulásának rizikóját.
- Nem szükséges kiegészítő megelőző gyógyszerek, táplálék kiegészítők, „immunstimulánsok” szedése. Az extrémén emelt dózisú C-vitamin ronthatja a vesék működését.